

از صفحه ۴۹۵ یعنی از حرف «هـ» تحزیات و ابتداء رباعیات
ساقط و فقط یک صفحه از رباعیات باقیست .

بسیاری از یادداشت‌های پشت صفحه اول را معیوب کرده‌اند .
نسخه پستان ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه
صفحه اول نام وی روی منقش زر در ترجمه نوشته شده است . پستان
۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر
او هست .

(۵۳۰)

جامی

باندازه ۱۶۵ × ۲۵۲ - جلد روغنی نیم عنایی تریج و نیم تریج
و حاشیه بوم مسکی بوته اندازی منقش قدیم کار هرات - کاغذ پخارائی
الوان جدول زرین - سه سر لوح مذهب مرصع خوش (که سر لوح سوم
الحاقی است) - ۴۳۸ صفحه ، هر صفحه ۱۹ سطر ، هر سطر یکت
بیت ۹۱ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت متوسط - رقم برهان هروی
تاریخ تحریر سال ۱۰۹۳۶ (شماره ۲۲۵)
نسخه دیوان ثانی (واسطه العقد) و دیوان ثالث (خاتمة الحیوة)
و مشتمل است بر :

دیوان ثانی : تحزیات (مرتب) - مقطعات - رباعیات

از :

« انما لله واحد واحد »
مصدقاً لم یلد ولم یولد »

نایان :

« امروز از آن روز که گفتیم سمست اندر عجبم که چون با امروز رسید »

« تمت هذالك كتاب ... على يد الجهد ... برهان المهروى ... »
 فى يوم الاثنين شهر رجب سنة ۹۳۶ .
 ديوان ثالث : قصايد - ترجيعات - مقدمه منشور - غزليات
 (مرتب) - مقطعات - رباعيات .
 آغاز :
 « بسم الله الرحمن الرحيم طرقة خطايبست زمهر قدديم »
 بايان :
 « هوش من از آن دو حرف مدهوش شدست
 مدهوش تر از رفتن آن هوش چه خم »
 بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصراندین شاه گذشته و در حاشیه
 صفحه اول سهر او هست .

(۳۱)

جامی

باندازه ۱۴۳ x ۲۴۵ - جلد ماعری مشکی ترنج و سر ترنج
 بریده ضربی زمینه سلاک عنائی ، اندرون تیماج سرخ ماده جدول
 مذهب - صفحه ها متن و حاشیه شده ، کاغذ متن عنائی ، حاشیه دولت
 آبادی جدول زردن . کمتند - عنوانها بخط رقاع خوش بزر - دو صفحه
 اول متن و حاشیه مذهب برصیح عائی که در وسط هر صفحه ۷ سطر
 از آغاز کتاب نوشته شده و بین سطور طلا اندازی منقش است -
 یک سر لوح مذهب برصیح عالی - ۶۹۳ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ،
 هر سطر یک بیت ، ۸۰ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی خوش -
 بدون رقم (احتمالاً بخط سلطان محمد نور) - بدون تاریخ تحریر
 (قرن ۱۰) . (شماره ۲۵۷) .

از آخر کتاب لااقل یک ورق و در میان در دو سوراخ ساقط
دارد که برگ بیاض دارد .

نسخه دیوان اول و سشتمل است بر : مقدمه منثور - قصاید -
غزلیات (مرتب) - مقطعات رباعیات .
آغاز :

« بسم الله الرحمن الرحيم هست صلاى سر خوان کریم
بیان موجود :

« ای صفوت روح اعظم آئینه تو وی ظلمت خالک آدم آئینه تو »
بسال ۱۲۳۴ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه اول
نام او بسفیداب روی متن زر در تریجی نوشته شده و بسال ۱۲۸۲
از عرض ناصرالدین شاه گذشته و بالای صفحه اول مهر او را دارد .
(۵۳۲)

جامی

باندازه ۱۷۵ × ۲۸۰ - جلد تیساج یشمی تریج و سر تریج
بریده ضربی گل خانی زینه سطلا جدول مذهب - صفحات قطعه سازی
متن و حاشیه کاغذ متن سمرقندی زلفشان جدول زرین ، حاشیه الوان
تسمیر سازی مذهب عالی - سر سخنها بخط رقاع خوش بسفیداب روی
متن زر دو سر فصلهای مذهب - ۲۸۸ صفحه هر صفحه ۱۴ سطر ،
هر سطر یک بیت ۷۷ میلیتر - خط نستعلیق کتابت خوش قدیم -
بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۴۵۵) .
از اول و آخر و نس از صفحه ۲۱۴ ساقط دارد آب افتاده
و بعضی صفحات رمالی شده است . نسخه را بخط شاه محمود نیشابوری
تشخیص داده اند و درست نیست .

* نسخه دیوان اول و فقط مشتمل است بر غزلیات (مرتب)
که فقط تا قافیه « قاب » را دارد .

آغاز : موجود :

« تم را ز آتش دل مردم افزایشد بینی دیگر
خدا را ای اجل رحمی که جانم سوخت زین تنها »

پایان موجود :

« بود تفتیق سرشکی که ریزم از غم عشق

بچشم اهل محبت نگین خاتم عشق »

سال ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه

اول مهر او را دارد .

(۵۳۳)

دیوان

جامی

باندازه ۱۴۵ x ۲۳۰ - جلد مقوای روغنی بوم مشکی ترنج
و حر ترنج و گوشه و حاشیه مذهب متوسط جدید - کناخدا پخارائی
جدول زرین - عنوانها بخط رقاع خوش بزر و لاجورد پشتگرف - یک
سر لوح مذهب لاجوردی خوش که در کتیبه آن روی متن زیرخط
کوفی تزئینی بسقیداب نوشته شده است « الله ولا سواه » - ۴۴۸
صفحه ، هر صفحه ۹ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۹ میلیمتر - خط
نستعلیق کتابت متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) .
(شماره ۲۲۶) .

نسخه دیوان اول و مشتمل است بر : چند قصیده و قطعه نعت

غزلیات (مرتب) بمقطعات رباعیات - قصاید - ترجیعات - مثنویات کوتاه .

اغاز :

« بسم الله الرحمن الرحيم اعظم اسماء عليهم حکيم »

پایان :

« تخم پراکنده که در گل بود تخم پراکنده گی دل بود »

از آخر غزلیات ماقط دارد و مقطعات و قصاید هم مشوش است
دهم افتاده دارد .

سال ۱۰۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و بالای صنعه
اول مهر او را دارد .

(۵۳۴)

جامی

باندازه ۱۵۰ × ۲۷۵ - جلد توماج رنگاری ساده - کاغذ دولت
آبادی شکری جدول زرین و بعضی صفحات متن زرقشان غبار -
دو صفحه اول مذهب متفش خالی که در میانه هر صفحه در فرنجی
و سطر از مقدمه نوشته شده و بین سطور طلا اندازی است و در چهار
کتیبه پیشانی و ذیل روی متن لاجورد عنوان کتاب بقط رفاع خوش
بسفیداب نوشته شده است - ۱۰۴۳ صفحه ، هر صفحه ۱۷ سطر ،
هر سطر بک یکیت ۸۵ میلیتر - خط نستعلیق کتابت خوش و متوسط
دهم - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۲۳) .
این نسخه را عظامی نامی از دیوانهای سه گانه جامی جمع آوری
و تنظیم کرده است و کیفیت تدوین آن در مقدمه دارد .

« بعد از ادای حمد حق و نعت مصطفی

بشنو که این کتاب که تداسم بحروکان

ترتیب شعر حضرت مخدوم جامی است
 بر اختراع خسرو غازی شه جهان
 باعث برین عظمی بیچاره را شده
 این خواجه وامبر که هست افضل زمان *

۳... مناجات و توحید است و نخوت و سناقب غیر آنچه در
 غزلیات خواهد آمد و سرائی و یاقی قعباید و بعضی مثنویات و اشعاری
 که عدد ابیات آن یحد قصیده نرسیده اما آن حضرت در ترتیب خود آن
 مثنویات و اشعار را میان قصاید نوشته از دواوین ثلاثه که اول را
 فاتحة الشنب و ثانی را واسطه العقد و ثالث را خاتمه الحیوة نام
 نهاده اند و درین ترتیب همین حروف اوایل مطلعها را به ترتیب حروف
 توحی اعتبار نمود شد، مگر آنچه مناجات و توحید و نعمت و منتقت
 باشد *

اشعار :

« الحمد لله الذی للاحصی ثناء علیه

نایان موجود :

« گر بود که درونی زوی جنبش باد از سایه شاخ ساخت جاروبه و رفت »
 سال ۱۱۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه
 اول مهر او را دارد .

(۵۳۵)

نصفه الأحرار

جامی

با اندازه ۱۴۰ × ۲۶۵ - جلد روغنی عالی بوم سرخ نفس
 گل سرخ و سوسن و غیره ، اندرون بوم ماشی بوته نرگس - کاشد

اصنہائی چہرہ ای جدول زرین - صفحہ ہا تماماً بین سطور طلا اندازی -
 یک سر لوح مذهب مرصع خوش - دو صفحہ اول حاشیہ افشان - دو
 صفحہ پیش از متن یک مجلس سیناتور عالی بر حاشیہ گلکاری -
 عنوانها بلاجورد نوشته شد - ۱۲۲ صفحہ ، ہر صفحہ ۱۵ سطر ،
 ہر سطر یک بیت - خط نستعلیق کتابت مخفی متوسط - بدون رقم
 و تاریخ تحریر (آخر قرن ۹) ، (شماره ۳۳۸) .

آغاز :

« بسم الله اثر حمد الرحيم هست صلاي سرخون کریم »

پایان :

تحفة الاحرار لقب دادستی تحفہ باحرار فرستادنش
 ہ ہر نہ خانمہ این کتاب شد رقم خاتم تم الکتاب ہ

نسخہ در تاریخ ۱۳۲۱ در تملک ، مصطفی قلی قاضی بود
 و بتاريخ ۱۳۷۴ وارد کتابخانہ شدہ و پساں ۱۳۸۲ از عرض ناصر الدین
 شاہ گذشتہ است و بالای صفحہ اول مہر اورا دارد .

(۵۳۹)

تحفة الاحرار

جہمی

بانمازہ ۱۴۰ x ۲۴۵ - جلد تیماج شکی متن و حاشیہ ضربی
 طلا بوش ، اندرون مبش فہوہای تریج و سر تریج و گوشتہ سوخت
 معرق طلا بوش زمینہ نارنجی عالی - صفحہ ہا متن و حاشیہ ، کاغذ
 متن سمرقندی شکری ، کاغذ حاشیہ بخارائی حنائی جدول زرین -
 عنوانها بخط رقاع خوش بشنگرف - یک سر لوح مزدوج و یک
 سر فصل مذهب مرصع عالی کہ در کتیبہ یکی روی مش زر ہسیداب

بخط کوفی قرآنی « الله » و در دیگری « الله ولاسواه » نوشته شده است - ۱۳۶ صفحه ۸۱ رصنحه ۱۴ سطر ، عرض سطر یک بیت ۶.۲ میلیمتر خط نستعلیق کتابت خوش - رقم سلطانعلی مشهدی - تاریخ تحریر سال ۱۰۹۲ (شماره ۲۳۶) .

آغاز :

« حمداً لمن جعل جنان کل عارف ... این صدف باره چندست از جست و جوی کارگاه بی سر انجامی کرد کرده و خذف [کذا] ریزه چند از رفت و روب یزنگاه شکسته جامی فراهم آورده آمد . چه قدر آن دارد که در سلک جواهر ناهوار مخزن الاسرار حکیم گرامی شیخ نظامی تنظیمش دهند یا در جنب جام زرنگار مطلع الانوار مورد بدایع نظمی و معنوی هر چیز دهلوی ناستن برند ...

بسم الله الرحمن الرحيم هست صلاهی سر خوان کبریم
 نابان مانند تسخه پیش ؛ اضافه دارد ؛ « کتبه العبد الضعیف
 المحتاج الی رحمة الله تعالی سلطان علی المشهدی ، علی سبیل الله
 الاستعجل فی شهر جماد الاول سنه ۱۰۹۲ ه .
 سال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در بالای صفحه اول
 نام وی روی زر در تریجی نوشته شده است - سال ۱۷۸۲ از عرض
 ناصراندین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول بهر او را دارد .

(۵۳۷)

تصفیة

جامی

باندازه ۱۱۲ x ۲۰۰ - جلد شجاج پیشمی تریج و سر تریج ضربی
 زمینه آجری ، اندرون میسن حنائی ساده - کماخذ بخارائی جدول زرین

عنوانها بشنگرف - بک سرلوح مذهب برصیح خویش ۱۲۲ صفحه ،
هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۶ میلیمتر - خط نستعلیق
کتابت خفی متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره
۱۰۱۱۳) .

آغاز و پایان نامه نسخه شماره ۲۲۸ .

نسخه مدنی در سلطنت عثمانی و در تصرف سلیمان یوسف
سال ۱۰۶۲ و مدنی در قلمک آبیو کورین رستم سرفلا بود و در سال ۱۲۴۱
بامامقلی نامی منقل و از قصر بلور بکتابخانه وارد شده است .

(۵۲۸)

توضیحات الاخری

جاهی

باندازه ۱۳۵ × ۲۲ - چند تیماج سبز برنج و سر برنج منکنه ،
اندرون پارچه دارائی جدید ، کاز محمد ناصر - کاغذ قطعه بخارائی
جدول رزین - عنوانها بزر - دو صفحه اول با حاشیه پارکک بوند
اندازی مذهب سینا سازی تک سر نوح مذهب برصیح خویش - ۱۲۳
صفحه ۱ در صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۶ میلیمتر - خط
نستعلیق کتاب متوسط - رقم ناصر - بدون تاریخ نیمة اول (قرن ۱۰)
(شماره ۱۰۹۴) .

آغاز :

« حامداً لمن جعل جنان کل عارف ... »

پایان :

« میرتد خانة این خطاب سف رقم خانم بم کتاب :

« برجد اسم رسیده سد ... و احام انتظام این سبحة درماه

تسبیح و شهر تراویح منتظم در سلک سنه سنه و ثمانین و ثمانمائه
لازال مبارکاً کتبه افتر الاحقر ناصر عفر ذنوبه و ستر عیوبه .
فهرست عناوین کتاب در چهار صفحه جدول کشی شده نوشته و
در ابتدای نسخه الصاق شده است .

اوراق در ۴۰ تا ۳۹ جایجا و ستوش است .

نسخه در دوره ونجیدی مظفرالدین قشاه بدست وی رسیده و
در حاشیه صفحه دوم مهر او هست .

(۵۳۹)

توضیحات

جامی

باندازه ۱۳۰ × ۲۱۰ - جلد تیماج لاجوردی جدول سنگد
مذهب جدید - کاغذ سرفندی جدول زرین متن زر نشان چهار - چای
عنوانها بیاض - یک سرلوح مزدوج مذهب مرصع خوش - ۱۱۸۰ صفحه
هر صفحه ۱۴ سطر، هر سطر یک بیت ۶۵ میلیمتر - خط نستعلیق
کتابت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰ نیمه دوم) .
(شماره ۲۳۹) .

آغاز :

« بسم الله الرحمن الرحيم هستصلای سرخوان کریم »

پایان :

« مهرننه خانمه این خطاب شد رقم خاتم تم الکتاب »

نسخه از گمایهای قدیم کتابخانه سلطنتی بوده و با اینکه
بسیاری از نسخها را محو کرده اند عرضهای تاریخ ۱۱۲۹ و ۱۱۶۰ و

۱۱۶۲ هنوز معلوم است - بسال ۱۲۷۲ در تسلک میرزا آقاخان نوری
صدر اعظم در آمده و بفرزند خود نظام الملک بخشیده و بسال ۱۲۸۲
از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .
(۵۴۰)

تحفة الاحرار

جامی

باندازه ۱۳۲ × ۳۲۳ - جلد ساغری مشکمی تریج و تریج
و گوشه بریده ضربی عالی طلا پوش ، اندرون میشن شنایی تریج
و گینه سوخت معرون زمینه لاجوردی ممتاز - کاشد عادلستاهی متن زر
فشان غبار جدول زرین - عنوانها پلاجورد و تریج - یکک سر لوح بذهب
لاجوردی عالی کد در کتیبه آن روی متن زر « بسمه » بخط ثلث عالی
یسفیداب نوشته شده است - ۱۳۲ صفحه ، هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر
یکک بیت ۵۸ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت مخفی عالی - رقم سیر -
بدون تاریخ تحریر (غون ۱۰) (شماره ۲۳۵) -
آغاز و پایان نامه نسخه شماره ۲۳۹ اضافه دارد :

« کتبه الفقیر العقیمر میر ... » که اصل نام را نحو کرده اند
ولی اثر « علی » را بدقت میوان در آن دید .
بسال ۱۲۱۶ وارد کتابخانه فتحعلیشاه شده و در بالای صفحه
دوم نام او روی متن زر در تریجی نوشته شده است بسال ۱۲۳۲ از
عرض آن پادشاه گذشته و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته
و سهر او در حاشیه صفحه اول هست .

(۵۴۱)

تحفة

باندازه ۱۴۰ × ۲۴۸ - جلد روغنی موسسه چاند پوه زرنه

و بوته نقاشی ، حاشیه بوم سرخ گل ریزه نقاشی ، اندرون سرخ ،
 با یک بوته گل نوگس - صفحات متن و حاشیه قطعه سازی ، کاغذ
 متن سبزه‌رنگی زرقشان غبار ؛ حاشیه الوان نقش عکاسی قدیم و بعضی
 بیاض - عنواتها بسفیداب در سرسختیهای زمینه زربوته اندازی نوشته
 شده - دو صفحه اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی منقش حاشیه
 گلکاری - یک سرنوح مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن روی سن زر
 عنوان کتاب بسفیداب نوشته شده - صفحه اول کتاب بکله مجلس
 تصویر میانور محوشده و حاشیه آن کتیبه سازی مرصع که در کتیبه‌ها
 چهار بیت در هشت شعاع مجزی بخط نستعلیق بسرنج نوشته شده
 است ، دو صفحه دوم در متن چهار بیت در هشت شعاع بچلیپ
 اشعاری بخط نستعلیق دو دانگ خوش بشنگرف نوشته شده و چهار
 لچکی مرصع مذهب خوش دارد - ۱۸۱ صفحه ، هر صفحه ۱ سطر ،
 هر سطر یک بیت ۶۵ میلیمتر - خط متن نستعلیق کتایت خوش -
 بدون رقم در سال تحریر (قرن ۱۰) ، (شماره ۲۳۷) .

آغاز نامه نسخه شماره ۲۳۱

پایان مانند نسخه شماره ۲۳۱ اضافه دارد:

« تمت کتابت [بت] هذه النسخه فی اوخر شعبان ۴۰۰ »

نسخه سلطنتی و باحتمال قوی بخط سلطانعلی مشهدی است که از
 اول افتاده دارد و جلد آن نیز از میان رفته صحافی و تجلید شده است .
 سال ۱۲۳۸ در تسک محمد رضا نامی بوده و پسال ۱۲۸۲
 از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او هست .

(۴۴۲)

توضیحات

جامی

باندازه ۱۳۵ × ۲۲۰ - جلد مقوای روغنی عالی بوم زردبوته

گل سرخ و موسن و غبره ، حاشیه بوم سرخ گل ریزه نقاشی ، اندرون بوم سرخ برگ موئی مذهب ریخته - کاغذ خنثی نخودی جدول و وکتند زرین متن زرافشان غبار ۱۵۸ صفحه ، هر صفحه ۳۱ سطر ، هر سطر یک بیت - عنوانها پشتگرف دو صفحه اول مذهب برصع عالی حاشیه بوته اندازی ریز بقلم لاجورد که در این دو صفحه هر یک شش سطر در میان صفحه نوشته شده و بین سطور طلا اندازی منقش است - خط نستعلیق کتابت جلی عالی - رقم میر عماد - تاریخ تحریر سال ۱۰۱۶ . (شماره ۳۷۰۳) .

آغاز و پایان مانند نسخه پیش و در پایان اتمامه دارد :
(کتبه العبد الراجی الی رحمة الله العنی عماد الحسنی بدارالامان اصفهان
فی شهر سنه ۱۰۱۶ الهجرته

در حدود سال ۱۲۷۲ نسخه در دست محمد هادی نامی بونه و بعداً بسال ۱۳۰۲ در تملک فرهاد میرزا معتداندوله درآمده است - یادداشتها و مهر او را نحو کرده اند و معلوم نیست در چه تاریخ وارد کتابخانه شده است .

(۵۴۳)

ص ۵۴۳

جامی

باندازه ۱۳۵ × ۲۲۷ - جلد قیماج سرخ تریج و ضربی زمینه طلا حاشیه کرمک طلائی منگنه لولا دار ، اندرون کاغذ لیموئی سیم افشان - صفحات متن و حاشیه قطعه سازی کاغذ متن سمرقندی زرافشان غبار و حواشی الوان زرافشان جدول زرین - عنوانها بزر - یک سر لوح مزدوج مذهب برصع لاجوردی ممتاز - سه سطر آخر کتاب بین السطور طلا اندازی منقش - ۲۰۴ صفحه ، هر صفحه ۱۴

مطر، هر سطر یکت بیت ۹۷ سیلیمتر - خط نستعلیق کتابت خوش خفی
عالمی - رقم شاه محمود - تاریخ تحریر سال ۹۴۴ - (شماره ۱۱۱۸).
آغاز :

« المنة لله که بخون گر خفتم بکچند جو غنچه عاقبت بشکفتم »
« ... سبحان الله این چه گوهرهاست که در نسیان احسان
از رشحات حساب فضل در صدف صدق گزیده آمده ... الحق سبحة
آمده است که اگر سبحان قدسی دست بدستی گردانند رواست ...
« جامی که قوی شکسته حالت وز دست زمانه با همانست
چون فال زنان تا خردمند گرد آوردست مهره چند
باشد نظر شجسته فانی افتد بچنان شکسته حالی
یارب بمسبحان افلاک صادق نفسان عالم بک
کین سبحة که جمله تاب و بیج است هر چند که در حساب هیچ است
یا اهل صفاتی زوبره دار وز دست معاندان ننگه دار

ابتدای بسم الله الرحمن الرحيم التوالی الاحسان »
پایان :

« ختم الله لنا بانحسنى وهو مولانا نعم العولى »
« اتمام این جزاعر آیدار و اختتام این لالی شاهوار فی سنه ۹۴۴
علی بدا ضعف العباد العبد المذنب شاه محمود نیشابوری غفر ذنوبه »
این نسخه نفیس متأسفانه اندکی مستوش است و چند ورق
ساخت دارد باینقرار که: ورق ۴۵ و ۴۶ بین ورقی ۸ و ۹ داده شده
و اوراق ۵۵ و ۵۶ و ۱۰۴ و ۱۰۵ نیز سافظ است و با احتمال قوی
از جمله مسروقات اسر دادی و همگی نادانستهها و مهرها را
محو کرده اند و کیفیت ورود آن بکتابخانه معلوم نیست .

جامی

با اندازه ۱۱۰ × ۱۹۰ - چند تیماج سرخ حاشیه کرمک طلائی اندرون کاغذ موربه‌ای جدید - صفحات متن و حاشیه ، کاغذ متن خائبانخ زرقشان غابر ، حاشیه تربه جدول کمند زهرن - دو صفحه اول تماماً متن و حاشیه بدعب مرصع خوش در میان دو تریج روی متن زر چهار سطر از اول کتاب بخط نستعلیق کتابت بقلم سفیداب تحریر دار نوشته شده است - عنوانها پلاجورد و زر بخط نستعلیق کتابت جلی - سه مجلس تصویر میناتور عالی - چند موضع در متن لحکهای مذهب دارد - ۲۴۸ صفحه ، هر صفحه ۴ ؛ سطر ۲ هر سطر یک بیت میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خطی خوش - رقم شاه محمد شهبندی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۲۳۲) .

آغاز و پایان مانند نسخه پیش در دنیای متن اضافه دارد: « هر شاه محمد » .

نسخه هنگامی از مملکت الیف نامی بوده و در پشت صفحه اول مالک تملک خود را نوشته و پسر خود مهور کرده است که سجع آن اینست : « خاك ره آل محمد الیف ۹۹۴ » و نیز زمانی جزو کتابهای کتابخانه سلطنتی هند بوده و میر سلطان محمد قطبشاهی و دیگر کتابداران در پشت صفحه اول هست .

تاریخ ورود بکتابخانه معلوم نیست و جزو تحولات سرمایه‌دار خانه است .

(۵۴۵)

صیحة الأبرار

جامی

باندازه ۱۶۰ × ۲۷۷ - جلد نیمجای یشمی قرنج و نیمقرنج
و سر قرنج و گوشه سنگنه جدید - صفحات متن و حاشیه جدول زرین ،
کاغذ دولت آبادی و حواشی الوان - صفحات نیمه اول کتاب هر یک
سه قرنج حکاکی در حاشیه دارد - سر بختها زر کشیده و جای عنوانها
بیاض - یک سر لوح مزدوج مذهب مرجع خوش - ۲۱۲ صفحه
هر صفحه ۱۳ قطر هر سطر یک بیت ۶۸ سیلیمتر - خط نستعلیق
کتابت خوش - بدون رسم و تاریخ تحریر (مرن ، ۱) ، (شماره ۴۴۱)
آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش ، اضافه دارد : « تمت الكتاب »
سال ۱۲۷۴ و ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در
حاشیه صفحه اول مهر او را دارد .

(۵۴۶)

صیحة الأبرار

جامی

باندازه ۱۴۵ × ۲۲۵ - جلد ساغری مشکی حاشیه و جدول
مذهب اندرون ، پیش سرخ ساده - صفحات متن و حاشیه قطعه سازی
کاغذ متن سمرقندی افشان - یک حاشیه یارنگ و یک حاشیه عربی
الوان حکاکی و تشعیر سازی عالی - عنوانها یزر لاجورد و شنگرف
و قرنج - دو صفحه نین از متن ، متن و حاشیه سر صغ عالی که در
بیان هر صفحه ، تصویر یک جوان مینیاتور خوش است - یکسر لوح

مذهب مرصع عالی - دو مجلس مینیا تور عالی - ۲۲۲ صفحه ، هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر یکک بیت ۶۳ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) - (شماره ۲۳۱) - آغاز و پایان مانند نسخه پیش .

این نسخه زیبا فرسوده و مخصوصاً دو صفحه اول که مذهب و مرصع و مصور است محو شده و صفحات روزنه بعضی وصال شده

بسال ۱۲۷۱ برای کتابخانه خریداری شده و ناصرالدین شاه بخط خود این معنی را پشت صفحه اول نوشته است و بسال ۱۲۸۲ از عرض او گذشته است .

(۴۷)

جامی

اندازه ۱۴۷ x ۲۳۳ - جلد تیماج سرخ تزیین و حاشیه منگنه جلد - صفحات متن و حاشیه - کاغذ متن دولت آبادی الوان جدولی زین - ستونها بزرگ و مرکب الوان در سر منتهای مذهب لاجوردی روی متن زر نوشته شده - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی که در میان هر صفحه ۴ سطر در تزیینی از آغاز کتاب پسنداب نوشته شده است - ۲۰۸ صفحه هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یکک بیت ۷۵ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) (شماره ۲۳۴) .

آغاز و پایان مانند نسخه پیش .

نسخه فرسوده و انوان تزیینات آن غالباً محو شده و صفحات

مور زده

از کتابهای کتابخانه سلطنتی پادشاهان هندوستان بوده و کتابدارهای متعدد آنرا عرض دیده‌اند و مهر ز عنایت خان شاه جهانی - محمد عابدین میر جعفر حمیتی - ابانث خان شاه جهانی - صادق شاه جهانی - محمد علی شاه جهانی - قایل خان عالم گیر پادشاهی و یادداشتهای متعدد عرطن در پشت صفحه اول و آخر همت - در زمان سلطنت محمد شاه قاجار وارد کتابخانه شده و مهر درشته وی بسجع : ه الحز لله ، نگین یخس سلوک ترک و تازی سلک سلطان محمد شاه قاجاری ۱۲۴۵ ه در پشت صفحه اول و آخر کتاب هست - بعد ۱۲۸۲ ه از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه اول و حاشیه صفحه اول مهر او هست .

(۵۴۸)

صفحه

جامی

یاندازه . ۱۰ × ۲۳ . - جلد تیماج ماشی لرنج و حاشیه منگنه جدید - صفحه‌ها متن و حاشیه قطعه سازی ، حاشیه الوان زرقشان - عنوانها پشتگرف و زر در صر «مخنیهای» تشعیر سازی شده نوشته شده - پشت صفحه اول نكك درنج مذهب مرصع عالی - نكك سر لوج مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن روی متن زر پوته اندازی « بسمله » پسنداداب نوسه شده است - صفحه آخر به دو لوح کوچک و دو نچکی تشعیر سازی مذهب تمام میشود ۲۷۶ صفحه ، هر صفحه ۱۱ سطر ، هر سطر نكك بیت ۷۷ مبلعتر - خط نستعلیق نیمدانگک بنوسط - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰) ، (شماره ۲۳۲) . آغاز و پایان مانند نسخه پیش .

رقم و تاریخ را محو کرده‌اند. نسخه اندکی مشوش و عقد
۲۳، ۲۴، ۲۵ آن ساقط است.

نسخه در عثمانی بوده و بسال ۱۲۸۳ از عرض کتابخانه گذشته است.

(۵۴۹)

جامی

باندازه ۱۰۰ × ۱۷۸ - جلد مقوای روغنی ساده قهوه‌ای زرد
جدول مذهب اندرون بشکی ساده - کتابخانه خانبالغ زرقشان چهار جدول
زرین و تماسی حاشیه تعسی صفحات گلکاری بزر سبز و سرخ عالی
و بین مبراعها نسمه گلکاری و سر سفنها بوته اندازی مذهب عالی
عنوانها بزر و لاجورد نوشته شده - صفحه اول بین منظور طلا اندازی
و حاشیه بوته اندازی مذهب منقش عالی است - دو مجلس تصویر
میناتور عالی - ۱۶۵ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یکثابت
۵۰ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی ممتاز - بدون رقم و باحتمال
قوی از کتابتهای ممتاز بابا ساه اصفهانی - بدون تاریخ تحریر (آخر
قرن ۱۰) . (شماره ۲۹۷۲) .

صفحه اول این نسخه تفسی ساقط است .

آغاز موجود : « الحق سبحانه آمده است که اگر مسیحان مجامع قدس
» پایان مانند نسخه پیش .

بسال ۱۳۰۱ از اندرون وارد کتابخانه شده است .

(۵۵۰)

صحنه

جامی

باندازه ۱۵۰ × ۲۵۰ - جلد مبش سرخ بغدادی تونج و نیمترنج

سوغت تحریر زمینه مشکی گل سفید جدول متگنه مذهب عالی ،
اندرون میهن پشمی ساده - کاغذ اصفهانی الوان جدول زرین -
عنوانها بشکریف - یک سر لوح مذهب متعبط - ۵۵ صفحه ، هر صفحه
۲۶ سطر ، هر سطر دو بیت ، ۱۱۰ سیلابتر - خط نستعلیق کتابت خوش
بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱) .

در آخر نسخه نوشته اند : این نسخه صرف خط مرحمت پناه
تراست و مستبعد نیست که بخط ابوتراب اصفهانی شاگرد میر
عماد باشد ، که یهمان شیوه است .

آغاز و پایان نامه نسخه شماره ۴۳۸ ، شماره ندارد
نسخه ششوی است و مقداری ساقط دارد .

در تملک میرزا مهدیخان نادری بوده است که آنرا بفروزند
خود محمد سعید [؟] هبه کرده است و عبارات آنرا محو کرده اند ولی
میر او هست - سال = ۱۲۳ در تصرف میرزا محمد رضای متنی
داستانی و زمانی که محمد ولی میرزا فرزند فتحعلیشاه بخرامان میرفته
در سنان آنرا بشاهزاده تقدیم کرده است و میر محمد ولی میرزا
و کنایه دار او در اول و آخر کتاب است .

سال ۱۳۸۲ از عوض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول میر او هست .

(۵۵۱)

جامی

با اندازه ۱۵۰ x ۲۴۵ - جلد مقوای ابره روغنی بوم نارنجی
بوته و گل و پرنده قلم مشکی و زر ، حاشیه بوته ریزه مذهب سناز ،
اندرون میهن عنابی ترنج و سرتیج و گوشه سوخت معرق مذهب عالی

صفحات متن و حاشیه کاغذ دولت آبادی متن سفید و حاشیه چهره‌ای جدول زرین بین سطور بوته اندازی مذهب و حواشی (باستانی صفحه پنجم و هفت ورق مصور که کاغذ الوان و زر نشان است) نقوش درخت و گل و جانوران گلکاری عالی - عنوانها بقلم متن بزر و لاچورد و سنگرف نوشته شده - دو صفحه آغاز کتاب بطرز بدیع متن و حاشیه مذهب مرصع ممتاز شده و یک حاشیه بوته اندازی گلکاری دارد و در وسط این دو صفحه شش مصراع در شش سطر از آغاز متن نوشته و بین سطور ضلای اندازی شده است - بر سر دفتر دوم و سوم هر یک یک مروج مذهب مرصع ممتاز دارد - ۹۸ ع صفحه ؛ هر صفحه ۱۴ سطر ؛ هر سطر یک بیت . میلیمتر - دو صفحه پیش از متن ، دو مجلس میناتور ممتاز و حاشیه تصویر درخت و گل و جانوران گلکاری است ؛ علاوه دوازده مجلس میناتور ممتاز در متن است که حاشیه آنها بعضی حکاکی و بعضی زرفشان است - خط نستعلیق کتابت خفی ممتاز - رقم پادشاه - تاریخ تحریر سال ۹۷۷ هـ . (شماره ۱۲۲۸۳) .

نسخه مشتمل است بر سه دفتر کامل سلسله الذهب .

آغاز :

« لله الحمد قبل كل متعال بصفات الجلال والاکرام »

بایان :

« بر همین نکته ختم شد مقصود لله الحمد والعلی والوجود »

« یزیر انعام رسید و بحسن اختتام انجمید این کتاب شریف

الموسوم بسلسله الذهب بن منظومات مولانا عبدالرحمن جامی در تاریخ

شهر رمضان المبارک سته سیح و سبعین و تسعمائه بسعی فقیر پادشاه

اصفهان غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه »

نسخه از ممتلكات میرزا مهدیخان نادری بوده و مهر وی در پشت صفحه اول و آخر کتاب هست - کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست که یادداشت‌های ثبت را از پشت کتاب و مهر ناصرالدین شاه و نام فتحعلیشاه را که در حاشیه صفحه اول بوده و اثر آن شهوداست محو کرده‌اند .

(۵۵۲)

جامی

اندازه ۱۵۳ × ۲۴۰ - جلد تیغاج سبز قرنج جدول منگنه جدید
 صفحات متن و حاشیه قطعه سازی ، کاغذ سمرقندی سفید زرنشان غابر
 حواشی الوان ، بعضی ابری و بعضی زرنشان ساده است و یک حاشیه
 باریک برونه اندازهی مذهب - عنوانها بلاجورد و شنگرف - بک سرلوح
 مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن روی متن زر بوته اندازهی
 عنوان کتاب پسفیداب تحریر دار نوشته شده است - ۱۵۶ صفحه ؛
 هر صفحه ۱۲ سطر ؛ هر سطر یک بیت ۶۵ میلیتر - خط نستعلیق
 کتابت خوش - رقم محمد رژه‌ای - تاریخ تحریر سال ۹۹۹ هـ . (شماره
 ۲۵۱) .

نسخه فقط دفتر دوم سلسله‌الذهب هست .

آغاز :

« بشنوی گویش برقصانه عشق از حورب فلم ترانه عشق
 باهان مآئذ نسخه بیش ، افسانه دارد :

« تحت‌الکتاب بعون‌الملک الوهاب ، تحریراً فی تاریخ شرمسهر
 شعبان المعظم سنه ۹۹۹ هـ . کتبه‌العبد المذهب ز میر علی ابن سر
 محمد الکاتب رژه [شرعیوبه و] غفر ذنوبه »

در رقم تصرف کرده‌اند و اصل رقم « محمد رژه » است و بقیه
که در علامت قلاب نهاده‌ام ، ثقلب والعاتی است .
بسال ۱۲۸۲ از عرض گذشته است .

(۵۵۳)

جامی

پانداژه ۱۳۰ × ۲۳۰ - جلد مقوای روغنی عالی بوم زینتونی
گل و بوته ریزه مذهب ، اندرون بوم سرخ بوته گل فرگس و شکوفه
صفحه بن و حاشیه قطعه سازی ، کاغذ بن سمرقندی شکری زرقتان
غبر و حاشیه الوان و ابری افشان طلا - عنوانها بلاچورد نوشته
و بشنگرف بوته اندازی شده است - در دو صفحه آخر هرچه بیاض
مانده بشنگرف و لاجورد بوته اندازی شده و پشت صفحه آخر نیزمتن
و حاشیه ، در متن بلاچورد و در حاشیه بشنگرف و پشت صفحه اول
بهمان عنوان ولی حاشیه بونه اندازی مذهب است - بکک سرلی
مذهب است - بکک سر لوج مذهب برصع عانی - ۱۳۰ صفحه ، هر صفحه
۱ سفر ، هر مطریک بیت ۷۵ مبلبتر - خط نستعلیق کتابت عالی -
رقم شاه محمد مشهدی - بدون تاریخ (قرن ۱۰) - (شماره ۱۴۵) -
آغاز و پایان نامه نسخه پیش اضافه دارد : « المذهب شاه محمد مشهدی . »
نسخه بسال ۹۷۱ در تملک عبدالرحیم خان بن بیرام خان
خانان بوده است و بعد بکتابخانه سلاطین هند منتقل شده است
و بادداشتها و عرضهای کتابداران سلاطین هند مانند : محمد حسین
و اعتماد خان و عیدالرشید و مرید خان و محمد علی و عارف خان
و صادق شاه جیانی - محمد خان و سید علی عالم گیر نادیمایی -
قائم بن عبدالعقی شیرازی و غیره ، در پشت صفحه اول آخر هست .

سال ۱۲۳۲ از عوض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول نام او بسفیداب روی زرد ترقیحی تیره شده - سال ۱۲۸۲ از
عوض ناصرالدین شاه گذشته است و در حاشیه صفحه اول روی سرلوح
مهر او هست .

(۵۰۴)

یوسف و زلیخا

جامی

باندازه ۱۶۰ x ۲۶۰ - جلد ناعری مشکی تریج و نیمتریج
بریده منگنه طلا بنوش جدول سذهب ، اندرون نیماج حنائی ساده جدید
کاخند بخارائی من زرفشان غبار جدول زرین - عنوانها بشنگرف -
بک سرلوح مزدوج سذهب سرصیح عالی - ۲۹۴ صفحه) ، هر صفحه ۱
سطر ، هر سطر بک بیت ۷۵ میلیمتر - خط نستعلیق کتایت خوشن -
بدون رقم (و باحتمال نوی نزدیک یقین بخط سلطان محمدخندان)
تاریخ تحریر سال ۹۶۱ . (شماره ۱۰۰۴) .

آغاز :

« الهی غنچه امید بکشای

گلی از روضه جانود بنمای »

بایان :

« زبان راگو سال خامسی ده

که هست ازهرجه گونی خامسی نه »

« تمت الكتاب بعون الملك الوهاب في تاريخ شهر شوال

سنه ۹۶۱ هـ .

نسخه باد دامت و مهر بسیاری داسه است که آنها را محو

کرده‌اند ، از جمله اثر مهر ناصرالدین شاه نام فتحعلیشاه اندکی پیدا است . در حدود سال ۱۱۸۵ در قملک حسینخان نامی بوده و مهر او در حاشیه صفحه اول و آخرین صفحه هست . پستان ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته است .

(۵۵۵)

جاهی

باندازه ۱۵۵ × ۲۲۵ - جلد مقوای روغنی متوسط متن کشفی
زمینه زرد ، حاشیه بوم سرخ گل ریزه نقاشی - صفحه‌ها من و حاشیه
قطعه سازی ، کاغذ من سرقندی تکرری حاشیه اثوان ، حاشیه عریض
شعیر سازی مذهب و بعضی حواشی بارنگ گذکاری عالی - عنوانها
بشنگرف - تک سر لوح مزدوج مذهب برصع عالی که در کتیبه آن
روی من زر بسفیداب بخط کوفی نوشته شده است « الله ولا سواه » -
۳۳۸ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۶ بلیغ -
خط نستعلیق کمابست خفی خوش - رسم میر حسین کلنگی - تاریخ
تحریر سال ۹۶۶ - شماره ندارد .

آغاز و پایان مانند نسخه پس و در آخر اضافه دارد .

« اسماء ابن جواهر آبدار رسانی و اخسام ابن داسان در زبان
آسمانی فی سهور منه سب و سبعین و تسعائة .

علی بن اخیعب انعباد الله الغنی سر حسن المحسنی المستهبر بحر
الکتکی النسفی غفر الله ذنوبه و سر عموده فی بنده بخارا حمیه الالاف . »
پسال ۱۳۱۰ حسنقلی بن والسلطنه نسخه را بشکستن ناصرالدین
ساز کرده است .

جامی

باندازه ۱۵۲ × ۲۴۵ - جلد مقوای روحانی خوش بوم مرغش
 تریج و سر تریج متن و حاشیه بوم آلبانویی گل و بوته نقاشی ، اندرون
 بوم سرخ گل و بوته مذهب حاشیه یاریک بوم مشکی مذهب کاغذ
 سرفندی شکری جدول زرین - تمامی حواتمی هر دو صفحه چهار تریج
 و چهار نیم تریج عکاسی قدیم مذهب دارد - دو صفحه اول حاشیه
 گلکاری - عنوانها بزر - یکم سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی -
 ۲۷۸ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یکتا بیت ۶۴ سبیلیمتر -
 خط نستعلیق کتایت ختمی متوسط - رقم پایای حصارى - تاریخ تحریر
 سال ۹۷۳ ، (شماره ۲۴۳) .

نسخه علاوه بر پوسف و زلیخا مثنوی کوتاهی در ۵ صفحه
 بدنبال دارد .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش .

آغاز مثنوی دوم :

« آلهی یاعزاز پاکان تو بسوز دن درد ناکان تو »
 پایان کتاب :

« بحق نبی حریست خاتمه دان بیخشای برجامی ناتوان : »

« تمت الكتاب بعون الملك الوهاب الفقير الحقير المذنب المحتاج

الى رحمة الله الباری پایای حصارى غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه در بلاد
 حصار نوشته شد . سنه ۹۷۳ هـ .

نسخه هنگامی در تملک ابوبکر کاتب نامی از مردم عثمانی

بوده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
 صفحه اول دو سهر او هست .

یوسف و زلیخا

جامی

باندازهٔ ۷۰ : ۲۷۰ - جلد تیماج یشمی جدول مذهب
متنگنه جدید - کاغذ بخاراائی زرفشان غایر جدول زرین - بین مصراعها
تسمهٔ مذهب منقش - عنوانها در سر سخن های مذهب روی متن زر
بسیلاب تحریر دار نوشته شده - صفحه چهارم موجود بتن یوته اندازی
حلکیزی - یک مجلس سیناتور خوش که صفحهٔ مقابل آن متن یون
مطور طلا اندازی منقش است و هشت لچکی مذهب منقش دارد -
یکت سر نوح مذهب متوسط جدید - ۳۵۵ صفحه ؛ هر صفحه ۱۲ سطر،
هر سطر یک بیت - ۹ میلیتر بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن - ۱)
(شمارهٔ ۲۴۴) .

از اون و آخر ساقط داشته است و دو ورق باول نسخه ویکورق
بآخر و چند ورق در میانه بان افزوده و توقته اند ، یا اینحال از آخر
در حدود چهار ورق کمردارد .

آغاز :

« آلهی غنچه امید بکشای گلی از روضه جاوید بنمای »

پایان بوجود :

« بیفکنند از کف فکرت ترازو نشست از نظم سنجی سست بازو »

در حدود سال ۱۲۴۳ در تصرف علیقلی نامی بوده و سال ۱۲۷۴ ؛

و ۱۲۸۲ از عرض ناصراندین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول بهر

او ه

جاهی

باندازهٔ ۱۰۰ × ۱۶۵ - جلد منوای روغنی خوش بوم زردنقش
 رخ و بلبل و پروانه بدون حاشیه ، اندرون بوم سرخ نقش
 برگ بونئی مذهب - کاشخ ترمه جدول و کمند زرین - عنوانها بمرخی
 روی متن زر در سرسخنهائی مذهب مرصع نوشته شده است - دو صفحه
 اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه حککاری - یککسرلوح
 مذهب مرصع خوش - نه مجلسی تصویر میتاتور آرننگ کار 'صفهان -
 ۲۵۳ صفحه ۲ هر صفحه ۲۲ سطر ، هر سطر یکک بیت ، ۶ میلیتر -
 خط نسکسته نستعلیق کتابت متوسط - زلم محمد رحیم - تاریخ تحریر
 سال ۱۲۴۰ (یا ۱۲۰۴) . (شماره ۵۰۹۹) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه شماره ۲۴۹ و کتابت چنین تمام میشود:
 « وقع الفراغ من تسويد هذا الكتاب بتاريخ يوم سبثیه بیست و چهارم
 شهر جمادی الاول سنه ۱۲۴۰ برید الضعیف . . . محمد رحیم ابن محمد
 بدنبال یوسف و زلیخا منوی کوتاهی از کاتب و یکی از «رفیق»
 در توصیف کتابت کتاب است که در آن اشاره شده است که نسخه
 برای « برادر زاده سلطان » کتابت و فراهم شده است که احتمال
 میرود مقصود فتحعلیشاه برادر زاده آقا محمدخان قاجار باشد و بنا براین
 تاریخ تحریر همان سال ۱۲۰۴ میشود .

بسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته است ولی اثر نام
 فتحعلیشاه را در ترجی که محمولا در حاشیه صفحه اول کتاب می
 نوشته اند ، محرکه اند ،

(۵۵۹)

پومس و زینجا

جاهی

باندازه ۱۳۰ / x ۲۱۵ - جلد روغنی عالی بوم مشکي ترنج
و نیمترنج و سر ترنج و حاشیه پوته مذهب ، اندرون بوم سرخ ساده
جدول مذهب - کاغذ قرمه جدول کمند زرین - عنوانها پسرخی -
دو صفحه اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه پوته
اندازی منقش - پیکه سر لوح مذهب مرصع خوش - ۲۷۳ صفحه ،
هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر پیکه بیت ۶۳ مییمتر - خط نستعلیق
کتابت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۳) . (شماره
۲۹۹۸) .

آغاز و پایان مانند نسخه پیش .

کیفیت ورد بکتابخانه معلوم نیست .

(۵۶۰)

جاهی

باندازه ۱۸۰ x ۲۹۵ - جلد روغنی ممتاز زمینه نارنجی نقش
مجلس بوم و گل و درخت و پرند ، حاشیه زمینه مشکي پوته مذهب ،
اندرون تیماج مشکي ترنج ، سرترنج و نیمترنج و گوشه متگنه طلاپوش
صفحات متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی شکری زلفشان جدول
زرین حاشیه الوان عکس کاری مذهب ممتاز - پیکه سرلوح مذهب عالی
پیکه مجلس سیناتور ممتاز تصویر شکارگاه - ۹۸ صفحه ، هر صفحه

۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت سیلستر خط نستعلیق کتابت حقی
خوش - رقم محمد امین کاتب - تاریخ تحریر سال ۱۰۰۱ . (شماره
۲۰۳) -

آغاز :

« ای بیادت تازه جان عاشقان زاب لطفت تر زیان عاشقان
پایان :

« هردش جبه و جلال تازه یاد مدت منکشی برون زاندازه یاد »
« دو کتابخانه نواب کاتب تبرکات عدالت شعار گردون وقار
خورشید اشتهار دین محمد سلطان زیدالله عمره صورت تحریر یافت
فی شهر رجب المرجب سنه احدی و الف کعبه المذنب محمد امین
الکاتب » .

در آخر نسخه مهر دین محمد باسجج : « دین محمد سلطان بن
حافظی سلطان ۹۹۹ » یا « سلطان بن سلطان دین محمد خانی ۹۹۹ »
و در صفحه اول بالای سرلوح مهر ناصرالدین شاه را دارد .

(۵۶۱)

ترجمه منظوم (چهل کلمه) (اربعین حدیث)

جامی

باندازه ۱۸۰ x ۲۷۵ - جلد میشن تریاکی دولانی ابره ترنج
و سر ترنج و لچکی ضربی طلاپوش خوش ، آستر میشن ساقی چناری
ساده - صفحات ستن و حاشیه قطعه سازی ، کنگره متن بخارائی نخودی
و چهره ای ایشان غبار جدول زرین ، حاشیه سررندی زرفشان - کلمات
حضرت رسول بقلم در دانگ و ترجمه منظوم به تفتن چلیپا نونه
و جدول کنسی شده است - بکت سرلوح مزدوج مذهب مرصع عالی -

۱۶ صفحه ، هر صفحه مشتمل بر سه « کلمه » و شش بیت ترجمه منظوم - خط نستعلیق دو دانگ (متن کلمات) و نیم دو دانگ (مقدمه) و کتابت (ترجمه منظوم) عالی - رقم میرعلی هروی - بدون تاریخ (بعد از سال ۹۳۵ و پیش از سال ۹۵۲) . (شماره ۲۰۹۰) .

آغاز :

« صحیح ترین حدیثی که ... اما بعد این جهل کلمه است
 از آن کلمات کد سهولت فهم و حفظ را بنظم فارسی ترجمه کرده
 می آید . امید واری آنکه ناظم مترجم امروز در شرط من حفظ علی
 امینی از بعین حدیثاً بشنویند داخل شود ... »

« لایؤمن احدکم حتی یحب لایحیه ما یحب لنفسه »

هر کسی را لقب مکن مؤمن گرچه از سعی جان و نیکانند
 تا نخواهد برادر خود را آنچه از بهر خویشش خواهد
 پایان :

« ای گرانمایه مرد دانشور که ترا علم دین بود معنوم
 « تمت ترجمه هذا الاربعین ... منه نسخ و نمانین و کلماته ..
 « از بعین های سالکان جامی هست بهر وصول مدار قبول
 نبود از فضل حق عجیب و غریب که بدین از بعین رسی بوصول
 « کتبه العبد الفقیر میرعلی الکتائب غفرالله ذنوبه و بشر عبویه
 ببلده یغارا . »

نسخه در حدود سال ۱۰۳۰ در تملک محمد علی نامی بود
 و بسال ۱۱۴۵ از عرض کنایخانه گنفته بعد از سال ۱۲۴۵ در تصرف
 محمد اسمعیل نامی آمده و باز وارد کنایخانه شده و بسال ۱۲۸۲ از
 عرض ناصرالدین شاه گذشته و میر او در بالای صفحه اول هست .

(۵۶۲)

ترجمه منظوم چهل کلمه (اربعین حدیث)

جامی

باندازه ۱۷۰ × ۲۸۰ - جلد مقوای ابره قلمکار بونه بازوبندی
مذعب روحنی سجات نیماج مشکي : اندرون کاغذ مشکي - صفحه ها
متن و حاشیه قطعسازی ، کاغذ متن بخائی جدول رؤین زرافشان غبار
غبار ، کاغذ حاشیه گلی عکس کاری بوقه تحریر بزر - بدون سرلوح -
۱۶ صفحه ، هر صفحه سه « کلمه » از متن و شش بیت ترجمه منظوم
که چهار بیت بچلیب نوشته شده است - خط نستعلیق نیمه دو دانگ
و کتابت خطی خوش - رقم سرعلی - بدون تاریخ (نیمه اول قرن ۱۰)
(شماره ۲۰۸۸) .

آغاز مانند نسخه پیش .

پایان :

« بازگش دست همت از چپوی که بدست نصیرف دگریست »
« کتبه الفقیر العذاب میر علی خفرائله ذنوبه وستر عیوبه . »
سال ۲۳۲ : از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول نام او بسفیداب روی متن زر در ترجمی نوشته شده است - سال
۱۲۹۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در محل سرلوح مهر او هست .

(۵۶۳)

منظوم

جامی

باندازه ۱۲۰ × ۱۹۰ - جلد میشن چگری نرنج و نیمترنج
ضربی مذهب لولا دارخوش عالی ، اندرون میشن سرخ ماده - صفحه ها

متن و حاشیه ، کاغذ متن بخارائی زرفشان غبار ، حاشیه سمرقندی زرفشانی - بک سرنوح مزدوج مذهب مرصع عالی که در کتیبه آن روی متن زر منقش بخط کوفی تزئینی بسفیداب نوشته شده است
خط متن حدیثها مستعلیق لیلیدو دانگک و مقدمه و ترجمه منظوم کتابت خفی عانی - رقم شاه محمود نیشابوری - تاریخ تحریر سال ۹۵۰ (شماره ۱۱۱۴۸) .

۱۵ صفحه هر صفحه ۹ سطر که در صفحه ۴ بیت فارسی و سه حدیث دارد و چهار بیت بچلیب نوشته شده است .
آغاز و پایان متن مانند نسخه شماره ۲۵۴ در آخر اضافه دارد ؛
« تمت علی یدالعبده المذنب شاه محمود انکاتب غفرالله ذنوبه
وستر عبویه فی شهر خمسین و تسعمائه بدارالسلطنه تبریز »
یادداشتها و مهر ناصرالدین شاه را حقوق داند و ظاهراً بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .

(۵۶۴)

جامی

باندازه ۱۴۰ × ۲۴۰ - جلد میشن تپه‌های پغنادی لولا دار
جدول سنگنه مذهب - صفحه‌ها متن و حاشیه ، کاغذ متن خاقالیغ
زرفشان غبار ، حاشیه دولت آبادی لیسوئی و جهردای جدول زرین -
حواتی حدکاری خوش - متن فایساری و در هر صفحه سه سطر متن
کنمات بقلم نیم دو دانگک بزر و لاجورد و نشی بیت ترجمه فارسی
منظوم هست که چهار بیت آن بچلیب نوشته شده است - هر صفحه
چهار نهجکی مذهب منقش دارد - بک سرنوح مزدوج مذهب مرصع
عالی که در کتیبه از عنوان « جهل حدیث نبوی » بقلم رفیع عالی

بسفیداب تحریر دار روی بتن زُر نوشته شده است - ۴ : صفحه - خط
نستعلیق نیمه دو دانگ و کتابت خفی عالی - رقم پاپا شاه اصفهانی
تاریخ تحریر سال ۹۷۸ - (شماره ۳۰۹۳) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش در آخر اضافه دارد :

« بزیر اتمام رسید این نسخه شریف در تاریخ شهر رمضان
المبارک سنه ثمان و سبعین و تسعمائة . کتبه العبد المذنب پاپا شاه
اصفهانی . »

بسال ۱۱۰۵ وارد کتابخانه شاه سلطان حسین صفوی شده است
و در پشت صفحه دارد : « چهل حدیث ... بخط پاپا شاه از بابت
پیش کشی ولدان مرتضی قلیخان بیگلریگی سابق کتبه که بتاريخ
شهر جمادی الاولی سنه ۱۰۷۷ جمعت . بتاريخ ۱۶ شهر جمادی
الثانی سنه ۱۱۰۵ داخل عرض شد . » و پسر شاه سلطان حسین
با سجع : « رسید از سلیمان بعز و شریف حسین از غلامی شاه نجف »
ذیل آنست - بعد نسخه در تملک سرزاد مهدیخان نادری آمده و پشت
صفحه اول و آخر مهر او هست - سایر بیتها و مهرها را محو کرده اند
و معلوم نیست در چه تاریخ وارد کتابخانه شده است .

(۵۶۵)

جامی

باندازه ۱۹۵ × ۳۰۰ - جلد میشن فهردهای ترنج و سر ترنج
و گوشه پرینده ضربی طلا پوش فرسوده ، اندرون میشن ساق چناری
ترنج و سر ترنج گوشه مذهب - صفحات قطعه سازی متن و حاشیه ،
کاغذ متن خنثی زرفشان شمار - حواشی حککاری و کتیبه سازی ،

موزائیکه کاری متناسب هر صفحه در متن چهار لچکی بوده اندازی دارد - یکک سر لوح مذهب مرصع خوشی - ۱۵ صفحه هر صفحه سه سطر متن کلمات و شش بیت ترجمه منظوم که دو بیت مستقیم و چهار بیت در ۸ مصراع چلیپ نوشته شده است - خط کلمات مستعرب دو دانگ و ترجمه کتابت خوش - رقم محمد امین - تاریخ تحریر سال ۹۸۸ . (شماره ۱۱۶۴۴) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش و در آخر اضافه دارد :

« تمت ترجمه هذا الذریعین بتوفیق من هو خیر الانصربین ومعین ،
 علی ید العبد المذنب محمد امین سنه ثمان و ثمانین و تسعمائة
 مع الله به اکل فریق فیه الحمد لله علی الاتمام . »

نسخه از موقوفات شاه سلطان حسین صفوی است که سال ۱۱۰۷ از عرض کتابخانه گذشته و وقت نامہ بخط آقا جمال خوانساری در پشت صفحه اول هست و بمر شاه سلطان حسین و آقا جمال مهور است بعضی عبارات که در ضمن یکک صفحه وقت نامہ است نقل میشود :

« ... اعلی حضرت - شاه سلطان حسین الحسینی العموی
 بهادر خان ... این کتاب مستطاب را ... وقف بخلد و حبس مؤید
 فرمودند بر کافه شیعیان و عامه اهل ایمان که بمطالبه آن نیاز است کتاب
 از آن منتفع گردند و توفیت آنرا تعویض فرمودند بذات اقدس و نفس
 اقدس خود - و بعد از آن بمر که از سلسله علیه صفویه ... سریر آرای
 کشور سلطانی ... بوده باشد ... بفر آنکه کتابدار سرکار خاصه
 شریفه آنرا با سایر کتب مختلفه که وقف نموده اند در مکانی معین
 ضبط نموده سرشته جدا بر آن نگاهدارد و داخل سایر کتب کتابخانه
 مبارکه نکند ... و کتب الداعی لدوام النوله الابدیة القاہرہ این
 حسین جمال الدین محمد الخوانساری ... »

از کتابهای مسروفته استرداد است و کیفیت ورود آن بکتابخانه معلوم نیست .

(۵۶۶)

جاهلی

باندازه ۲۴.۰x۱۶.۰ - چند دولانی ایرد قلمکار موم کشیده
سجاف و اندرون تیماج مشکی بونه اندازی - صفحات متن و حاشیه ،
کاغذ متن ختائی الوان ، حاشیه دولت آبادی جدول و کمندار -
بین سطور طلائع اندازی - یک سر لرح مذهب مرصع خوش - ۱۶ صفحه
مطوبندی صفحات مانند نسخه پیش - کلمات بزر و شنگرف و لاجورد
- خط کلمات نستعلیق نیمدو دانگ و متن کتابت مخفی عالی - رقم
عبدالرشید دیلمی - تاریخ سال ۱۰۳۲ هـ (شماره ۱۱۱۱۹) ،
آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش اضافه دارد :

« نعمت ترجمه هذا لرعین بتوقی من هو خیر ناصر و معین
منه ست و ثعائین و ثمانائنه شحاشه بها کل فریق و فیه والحمد لله
على الاتمام والصلوة والسلام على آله البررة الکرام - صرف بکتابتها
العبد العقیور رشید غفر الله ذنوبه فی منه ۱۰۳۲ من الهجرة النبویة »
از متعلقات میرزا مهدیخان نادری بوده است و شهر او در
نشت صفحه اول دیده میشود - بسال ۱۲۳۶ از عرض فتحعلیشاه
گذشته و در حاشیه صفحه اول اثر نام او که در ترجمی نوشته شده معلوم
است - بسال ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .

(۵۶۷)

حشری نصیحت نامه جامی فرزند خود

جامی

باندازه ۱۵۰ x ۲۵۷ - جلد دولایه ابره تیماج سرخ تریج
و سر تریج و نیمترینج و گوشه مذعب، سچک و اندرون تیماج مائمی
ساده - کاغذ فرنگی آهار و مهره کشیده جدول و کمند زرین بین
سطور تماماً طلااندازی - دو صفحه اول متن و حاشیه، حاشیه پرتد
اندازی میناسازی خوش - یک سر لوح مزدوج مذعب مربع خوش -
۹ صفحه هر صفحه ۱۳ سطر، هر سطر یک بیت ۷۰ سلیتر - خط
تستعلیق کتایب خوش - رقم علی نقی - تاریخ تحریر سال ۱۰۷۵ -
(شماره ۲۰۲)

آغاز:

تولک الله ای فرزانه فرزند

نگهدار تو یاد از بد خداوند

زهر پندت دهاد آن بهر مندی

که وقت حاجت آنرا کار بندی

مرا هفتاد شد سال و نرا هفت

ترا اقبال می آید سرا رعت «

پایان :

« همان به کاندین دبر مجازی

کند فضل خدایت کار سازی »

« مشق کرد از روی خط استاد الكل في الكل میر عماد

الحسنی خانه زاد حقیقی هلی نقی ۱۰۷۵ .

بسال ۱۰۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است

میر شیخ (میر شیخ بن نورالدین محمد پورانی)

بافتازة . ۲۳۵ × ۱۴ . - جلد ابره تیماج مشکی تریج و سر تریج و گوشه کوبیده منقش مینا سازی زمینه زرین ، اندرون میثن عشایی تریج و گوشه ساخت معرق زمینه لاجوردی عالی - صفحات متن و حاشیه ، کاغذ پختارانی الواح حافظیه افشان - ۱۵ صفحه سطر بندی مانند نسخه شماره ۲۵۹ - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع ممتاز - خط کلمات بزر و سفیداب و لاجورد - خط کلمات نستعلیق نیم دو دانگ و ترجمه کتایب خفی نزدیک بغابر عالی - رقم میر علی بدون تاریخ (قرن دهم) . (شماره ۲۰۹۱) .

این ترجمه ، ترجمه چهل حدیث دیگر جز آن که جامی کرده است می باشد و آن نیز مقدمه ای مشهور دارد و هر حدیث بدو بیت شعر فارسی بوزن و بحر و ترجمه جامی است
آغاز:

« الحمد لمن . . . پس بمقتضای این امر فقیر بی بضاعت و حقیر بی استطاعت المغتفر الی رحمة السبعانی میر شیخ بن نورالدین محمد الپورانی چهل حدیث از جماع اخبار مصطفوی بنظم فارسی ترجمه کرده بی آید تا حفظ مقاصد آن بر طالبان آسان گردد رجا از حضرت کبریا آنکه در روز جزا از سعادت جزای من حفظ علی امتی اربعین حدیثاً بعثه الله یوم القیمة فقیهاً عالماً بهره مند گردد . . . »
« . . . من دل علی خیر فله مثل اجر فاعله صدق الله

» هر که بخیری کند جزا یابد

ای خوش آن کس که گشت عامل خیر

و ائکه بر خیر راهتا گردد
هست مزدش جو برد فاعل خیر»

نایان :

« آن زمان بر زبان او بدهید
گفتن لااله الا الله »

« كنية الفقير المذنب مير علي الكاتب غفر ذنوبه . »

بسال ۱۳۰۰ وارد کتابخانه شده و سال بعد از عرض آقا
محمد خان قاجار گذشته است . سال ۱۳۳۳ از عرض فتحعلیشاه
گذشته و در حاشیه صفحه اول نام او بسفیناب روی متن زرد ترنجبی
نوشته شده . سال ۱۳۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در
حاشیه صفحه اول مهر او را دارد .

(۵۶۹)

پیامی (شیخ عبدالسلام بن شیخ شمس الدین محمد کرمانی)

باندازه ۱۴۵×۲۲۵ - چند روغنی عالی بوم تریاککی بوته
گل و پنبلی نقاشی ؛ اندرون سرخ بوته بذهب ساده - صفحه‌ها
متن و حاشیه ، کاغذ متن قطعه اصفهانی نخودی زلفشان خیار ،
حاشیه پشت گلی جدول و کیمند زرین - تمامی صفحات حاشیه
حل کاری عالی تسمه بذهب مرصع - یک سر لوح مزدوج بذهب
مرصع عالی - دو صفحه اول متن و حاشیه بذهب مرصع عالی -
صفحه آخر در باهان متن کتاب سه لوح و دو لچکی مرصع بذهب

عالی - ۱۸ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر یکک بیت ۶۵
سیلیمتر - خط نستعلیق کتابت عالی - رقم میر عماد حسینی ۹ -
بدون تاریخ تحریر . (شماره ۱۰۰۰۹)
آغاز :

« مراست درد دلی بی برده بر گفتار
که منگ بخاره اگر پیشود بگریند زار »

پایان :

« ز نظم من ثنای تو روی مه را مهر
بجامه زر خود کرده یاد نقش و نگار »
« کتبه الخیر المذنب عماد الحسنی محقر ذنوبه و ستر عیوبه »
این نسخه ممتاز بخط میر عماد نیست و در رقم آن دست
برده شده و کلمه « عماد » الحاقی است و نام مذهب آن که در
آخرین کلمات نوشته شده بوده است تراشیده اند و تاریخ تذهیب
را که مؤخر تاریخ کتابت است محو کرده اند ولی ارقام ۶۹
بدقت خوانده میشود که رقم سات آن باید « ۹ » باشد . بهر صورت
کتاب این نسخه یکی از زیر دست ترین کتاب خط نستعلیق و
تاریخ تحریر آن باید نیمه اول قرن دهم عصر میر علی حسینی
هروی باشد .

نسخه در تملک میرزا مهدیخان نادری بوده و در صفحه
بدرقه اول مهر او هست - بسال ۱۲۳۲ از عوض فتحعلیشاه گذشته
و در حاشیه صفحه اول نام وی روی متن از در نیمترنجی نوشته شده
و بسال ۱۲۸۲ از عوض ناصرالدین شاه گذشته است - یادداشتها
و مهرها از جمله مهر ناصرالدین شاه را در صفحه اول و آخر محو
کرده اند .

حفت بند (درخت حضرت علی بن ابیطالب)

حسن کاشانی

یاندازه ۲۵۰ × ۱۷۵ - جلد روغنی عالی بوم زرد قرنج و سر قرنج و حاشیه بوم مشکي نقش گل و بلبل ، اندرون متن سرخ ساده جدول مذهب آکار علی اشرف تاریخ ۱۱۵۳ - بطریقی برقع و مفرجه قطعه سازی - آغذ متن خانبالغ بین سطور طلااندازی منقش ، دو حاشیه باریک و یهن تشعیر سازی ممتاز بزر سبز و زرد کار محمدهادی مذهب تاریخ ۱۱۵۳ - ۱۰ رقعہ هر صفحه ۸ سطر ، هر سطر بک بیت ۷۷ مویلمتر - خط نستعلیق کتابت ممتاز - بدون رقم و تاریخ تحریر و بااحتمال نزدیکه ببقین بخط میر عماد حسنی (قرن ۱۱) (شماره ۲۹۵۴) .

نسخه ناقصی و فاقد دو بند آخر است .

آغاز :

« السلام ای سایة خورشید رب العالمین

آسمان عزو تمکین آفتاب داد و دین ،

بایان موجود :

« قبله نه چرخ را چون دانه برچینند زجا

مرخ تعظیمی که او یربام ایوان سعادت ،

بساک ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذریده است و صفحه

اول و آخر مهر او را دارد

حسن کاشانی

باندازه ۲۵۰x۱۶۰ - جلد نقوای ابره کاغذ آبی زرفشان
- صفحه‌ها قطعه سازی متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی جدول
زرین شکری زرفشان غبار، حواشی الموان حل کاری خوش - ترجیحات
و عنوانها بسرنج و لاجورد و زر - یکک سر لوح مذهب مرصع خوش
که در کتیبه آن روی متن زر عنوان بسفیداب نوشته شده است -
۲ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر یکک مصراع ۸ میلیمتر
- خط نستعلیق نیم دو دانگ عالی - رقم عبدالجبار صفهانی -
بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۱) - (شماره ۲۹۴۳)

بدنیال هفت بند یک رباعی و یک قطعه نیز هست.

آغاز مانند نسخه بیتس.

پایان :

« بعین عنایت بحالم نظر کنی

که بیند سبک را بروی خداوند »

« کتبه العبد المذنب الراجی عبدالجبار غفر ذنوبه و ستر عیبویه »

نسخه از کتابهای کتابخانه سلاطین صفوی بوده که عرضهای

مختلف را از پشت آن محر کرده‌اند و اثر آنها باقیست - سال ۱۱۴۵

میرزا مهدیخان نادری آنها را خریداری کردم سال ۱۲۸۲ از عرض

ناصرالدین شاه گذشته و مهر او در حاشیه صفحه اول و آخر است .

حد کلمة حضرت علی ابی ایطالب و ترجمه منظوم آن

عادل

باندازه ۱۳۵×۲۱۵ - جلد تیسماچ دولائی ایره سرخ ، ترنج و
 مرتنج سنگنه مطلا، اندرون و جاف مسکئی - صفحات متن و حاشیه ،
 کاشد متن خانیلیخ ، حاشیه ابری جدول زرین دار - ۳۶ صفحه، در هر
 صفحه سه سطر متن کلمات شش سطر ۲ هر سطر بکک مصراع ترجمه
 منظوم نوشته و جدول بندی شده است - یکنه سر لوح مذهب مرصع
 عالی که در میانه روی متن لاجورد بزر تحریر دار نوشته شده است
 ۵ ماته کلمه علیه عالیه ۲ - دو صفحه اول بین استطور طلا اندازی
 منقش - خط متن ثلث دو دانگ جلی و خط ترجمه نسخ کتابت
 خفی عالی - رفم علی قلی شیرازی - تاریخ تحریر سال ۹۷۷ .
 (شماره ۳۱۰۱)

آغاز :

« بهترین هر کلام ای نور چشم بردمان
 هست نام خالق بسیار بخش مهربان »

بایان :

« یا الهی بی رضایت کز زبان و چشم دل
 زشت گوید یا به بیند یا رود جائی بهل
 اللهم اغفر . . . کتبه العبد الفقیر المذنب الغنی علی قلی
 التبریزی حامداً و مسلماً و مسلماً فی شهر رجب المرجب فی سنه
 سبع و سبعین و تسعمائه .
 در حاشیه صفحه اول نام فتحعلیشاه بستخداپ روی متن
 زر در ترنجی نوشته شده و مهر ناصرالدین شاه دارد .

نسخه بتاریخ ۱۲۳۲ وارد کتابخانه شده است و وقتی در
 تملک محمد مومن و در تاریخ ۱۰۷۸ در دست محمد حسین بن
 محمد شریف بن شمس‌الدین محمد بوده و در سال ۱۱۴۵ محمد
 حسین نامی آنرا در اصفهان خریداری کرده است.

(۵۷۳)

عادل [۳]

باندازه ۱۷۰ × ۲۴ - جلد ابره تیماج مشکلی ترنج و سر ترنج
 نقاشی مینا سازی زمینه مطلا : اندرون تیماج عنابی ترنج و سر ترنج
 و گوشه سوخت معرق مذهب عالی روی زمینه لاجوردی و فیروزه‌ای
 کاشخه قطعه اصفهانی شکری جدول و کمانه زرین ؛ دو ورق
 اول و دو ورق آخر متن و حاشیه شده - متن صفحات جدول کشیده
 و در کنار هر بیت یوته اندازی مذهب - صفحه اول بین منظور طلا
 اندازی منقش - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع عالی که در
 کتبه آن « بسمله » بقلم ثلث عالی بسفیداب تحریردار و در روی
 متن از یوته اندازی نوشته شده - ۳۶ صفحه ؛ در هر صفحه متن
 کلمات در سه سطر بقلم ثلث نیم دودانگه جلی عالی بلاجورد و
 زرتحریردار و سه بیت در شش سطر هر سطر یک مصراع بقلم نستعلیق
 دو صفحه هریک با یک سر لوح و یک شمسه و چهار نیم ترنج مذهب
 مرصع دارد که صفحه اول جدید و الحاقی است و در میان تسمه
 صفحه دوم بخط رقاع خوش بسفیداب تحریردار نام و القاب حضرت
 امیر نوشته شده است - کاتب متن کلمات محمد کاتب و کاتب
 ترجمه نظم شاه محمد مشهدی - تاریخ تحریر سال ۹۷۶
 (شماره ۱۰۸۳)

ترجمه منظوم از شاعری با تخلص عادل است که در ترجمه یکی از کلمات گوید :

« بدترین درویشی حقیق است ای جان جهان
پشتو از عادل کلام شاه مردانرا بیان

آغاز:

بهترین هر کلام ای نور چشم مردمان
هست نام خالق بسیار بخش مهربان
قال امیر المؤمنین علی المرتضی علیه السلام
گفت امیرموتان سرچشمه صدق و صفا
شیر یزدان شاه مردان این عم مصطفی
نو کشف العظام ما از دودت پختن
گر اجل بردارد از بیستم حیات مستعار
دریقین من بیفزاید بذات خود گزار.

پایان:

« اللهم اغفر رمزات الانحاط و مقطعات الانفاظ و هفوات اللسان
و سهوات الجنان .

با آنچه بی رضایت گرزبان و چشم و دل
زست گوید یا به بیند یا رود جائی مهل
حزبه شاه محمد . تمت الكلمات العذیبه انعلویة عنی فاتلوا الصلوة
والسلام و انصحیته علی بدان عبدالمدنّب محمد الکاتب غفر الله له سنه ست
و سبعین و تسعمائة .»

یادداشتها و مهرها را سحر کرده اند و از آثار مشهود پیدا است
که نسخه را امین السلطان تقدیم کرده و بمسال ۱۳۲۲ از عرض

(۵۷۳)

صد کلمه حضرت هلی بن ایطالب و ترجمه منظوم آن

عادل (۹)

باندازه ۲۶۷×۱۷۰ - جلد نیمجای حنائی تریج و سر تریج
و لچکی ضربی طلاپوش ، اندرون نیمجای مشکلی تریج و سر تریج
و لچکی منقش ساده - کاغذ دولت آبادی منن زرافشان نجار -
دو صفحه اول بین مطور طلااندازی منقش - یک سر لوح مزدوج
مذهب مرصع خوش که در کنیه آن بزر تعریدار عنوان کتاب
بخط رقاع نوشته شده - ۳ صفحه هر صفحه ۹ سطر بشرح نسخه
پیش - خط کلمات رباعان دو دانگه جنی خوش بلاچورد و زر
تعریدار و ترجمه نستعلیق نیمه دانگه متوسط - بدون رقم و
تاریخ تحریر (قرن ۱۰) - (شماره ۲۰۸۵) .
آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش .
پیش از صفحه ۲۶ یک ورق ساقط دارد .
سال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
صفحه اول بهر او هست .

(۵۷۵)

عادل ۹

باندازه ۲۳۵×۱۵۰ - جلد برش چکری تریج و گوشه
ضربی طلاپوش ، اندرون نیمجای عنابی تریج و گوشه سوخت عرق
زمبته لاجوردی لولدار خوش - کاغذ امینهای جدول زرین -
دو صفحه اول بین مطور طلااندازی منقش - یک سر لوح مزدوج

بذهب مرصع عالی که در کتیبه آن یسنیداب نهر بردار عنوان کتاب بخط رقاع نوشته شده - ۳۴ صفحه ۲ هر صفحه ۹ سطر شرح نسخه پیش خط کلمات ریحان دودانگه جلی عالی و خط ترجمه نستعلیق کتابت خفی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰). (شماره ۲۰۸۶) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش

نسخه در حدود سال ۱۱۱۹ در تمشک سعادتلی قاسمی بوده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گنسنه و در حاشیه صفحه اول مهر او هست .

(۵۷۶)

ترجمه صدگلمه حضرت علی بن ابیطالب با ترجمه منظوم آن

عادل

یاندازه 275×175 - جلدنیمساج فیهوای بروج و سر تریج منگنه - صفحه ها قطعه سازی کاغذ من بغدادی منگری بدون زمین حاشیه الوان - بر سطور طلائاندازی - ۳۴ صفحه هر صفحه ۹ سطر بشرح نسخه پیش - خط کلمات نات دودانگه جلی عالی و خط ترجمه نسخ کتابت عالی - رقم عبدالرحیم - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰). (شماره ۲۰۸۷) .

آغاز و پایان متن مانند نسخه پیش . در آخر اضافه دارد :
« کتبه عبدالرحیم بن مصطفی . »

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گنسنه و بالای صفحه اول و آخر صفحه آخر مهر او هست .

قصیده مناجات حضرت علی بن ابیطالب و ترجمه منظوم آن

باندازه ۲۲۵ × ۲۸ - جلد روغنی عالی بوم مشکى نقش جانوران پرنده و غیره بذهب - اندرون تیماج عنابی ساده روغنی کشیده - صفحه‌های متن وحاشیه ، کاغذ متن دولت آبدی شکری جدول زرین انشان غبار ، چهره‌ای تماماً حککاری خوش - چهار صفحه اول جزحاشیه اصلی یک حاشیه باریک بوته اندازهی مذهب دارد - دو صفحه اول متن بین مطور بوته اندازهی - ۱۲ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر که بترتیب متن عربی در شش سطر و شش بیت ترجمه منظوم در شش سطر نوشته شده است - خط متن عربی سه دانگ نستعلیق جلی خوش و خط مقدمه نیمه دو دانگ خوش و ترجمه نستعلیق کتابت خنی عالی - رقم میرعلی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۱۴۹۵) .

آغاز

« وظایف شکستگی و نیازی . . . اما بعد مقصود از تسوید این اوراق و بطوع از اهل وفاق آنکه چون این قلم را بعد از مطالعه کتب کلامی و ضبط قوانین عربیت توفیق رفیق شد که بمطالعه کتاب نهج البلاغه از کلام خیر انجام حضرت امیرالمؤمنین و امام المتهمن اسدالله الغائب و مطنوب کل طالب علی ابن ابی طالب علیه الصلوة والسلام و دیوان مبارک ایشان پرداخت و لغات محصله مشکله آنها بجهد و کوشش بسیار فی اناه اللیل و اطراف النهار از کتب مبسوط بیرون داده ترجمه واضح بدان کتاب شریف نوشته حالا عجالت الوقت مناجات یا برکات آن حضرت که در دیوان در قافیه عین ورود یالته تحفة السجس انعالی با ترجمه کنایت کرده میشود . و این مناجات

سریست نگاه دارندند خواننده آنرا در وقت شدت ویلا و حصار است در وقت غلبه اعدا و هنگام حزن و اندوه و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرموده که این مناجات است که پدر من و جد بزرگوار من حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرزند آن و سبحانه خود را بدان وصیت فرموده و بر خواندن آن ترغیب و تجویز نموده

آغاز :

«لَكَ الْحَمْدُ يَا ذَا الْجُودِ وَالْمَجْدِ وَالْعَنِي

تبارکت تعطی من تشاء و تمنع
ای صاحب جود سرترا حمد و ثنا
هستی تو بزرگوار با مجد و علا
آنرا که تو خواهی بدهی نور هدی
و آنرا که تو خواهی نکنی منع عطا»

پایان :

« و صل علیہ ما دعاک مؤحد ؛

و نا جاك اخیار بیایک رگم »
یا رب ز تو بر رسول صلوات و سلم
تا خواند احد موحدت بین انام
مادام که بانو راز گویند اخیار
بر درگه نو ز کوع آرند و قیام
فقیر میر. علی »

مترجم این قصیده معلوم نیست یا بعن معلوم نشد و اگر واقعاً ناظم این ترجمه و منشی این مقدمه معلوم نباشد ، مستبعد نیست که از شخص میر علی هروی خوشنویس کتاب این کتاب باشد که ویرا بشاعری و منشی گری یاد کرده اند .

در حدود سال ۱۱۵۰ نسخه را محمد رضا بیگ توریساوی
پیشکش کتابخانه سلطنتی صفوی شده و بسال ۱۲۸۲ از عرض
ناصرالدین شاه گذشته و در محل سرلوح و آخر کتاب مهر او هست .

(۵۷۸)

صد کلمه حضرت علی بن ابیطالب با ترجمه

باندازه ۱۵۰ x ۲۳ بدون جلد - صفحه هاستن و حاشیه کاغذ
مثن قطعہ اصفهانی سفید و آبی ، حاشیه الوان - تمامی حواشی کنکاری
با تسمه تشعیر سازی مذهب عالی - متن صفحه‌ها جدول کشی و طلا
اندازی هر صفحه چهار لچکی مرصع دارد - یک سرلوح مذعب مرصع عالی
۳۴ صفحه ، در هر صفحه سه سطر متن کلمات و شش بیت ترجمه
منظوم در چهار بیت چلیپا چپ و راست و یک بیت مستقیم نوشته شده
است - خط کلمات نستعلیق دو دانگه و ترجمه کتابت خفی عالی -
رقم عبدالجبار اصفهانی - تاریخ تحریر سال ۱۰۲۹ . (شماره ۱۱۲۳۴)
آغاز مانند نسخه شماره (۲۲۱۲۷)
پایان :

« هر چه باید بگوید وانگه دل بر آن قول و گفته بگمزد .
کتابه العبد المذنب الراجی عبد الجبار محقر ذنوبه و ستر عیوبه فی
سنه ۱۰۲۹ »

(۵۷۹)

قصیده مناجات حضرت علی بن ابیطالب و ترجمه منظوم آن

باندازه ۱۶۵ x ۲۷۵ - جلد نیماج دولائی ابره مشکی سجااف
و اندرون آجری - صفحات متن و حاشیه ، کاغذ مثن فرنگی آهار و مهره
کشیده جدول و کمند زرین حاشیه اصفهانی سرخ - یک سر فصل